

Alþingi, nefndarsvið
Kirkjustræti
150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 10. desember 2018
R2018110027/12.8.4

Kt. 420169-3889

Umsögn ríkisskattstjóra um frumvarp til laga um breytingu á lögum um hlutafélög og lögum um einkahlutafélög (kennitölulflakk) – 38. mál, þskj. 38

Ríkisskattstjóri hefur þann 16. nóvember 2018 móttækið tölvupóst þar sem óskað er eftir umsögn um framangreint frumvarp. Telur embættið ástæðu til að gera neðangreindar athugasemdir við efni þess.

I.

Með umræddu frumvarpi er lögð til sú breyting á lögum nr. 2/1995, um hlutafélög, og á lögum nr. 138/1994, um einkahlutafélög, að við 2. málsli. 4. mgr. 3. gr. beggja laga bætist: „og ekki hafa á síðustu þremur árum verið í forsvari fyrir tvö félög eða fleiri sem hafa orðið gjaldþrota.“ Einnig eru lagðar til breytingar á 66. gr. laga um hlutafélög og 42. gr. laga um einkahlutafélög. Við framangreindar greinar bætist ný málsgrein: „Stjórnarmenn og framkvæmdastjórnar mega ekki á síðustu þremur árum hafa verið í forsvari fyrir tvö félög eða fleiri sem hafa orðið gjaldþrota.“ Í greinargerð frumvarpsins kemur fram að það er flutt í þeim tilgangi að koma í veg fyrir kennitölulflakk.

II.

Ríkisskattstjóri lýsir stuðningi við allar þær breytingar á lögum sem hafa það að markmiði að koma í veg fyrir kennitölulflakk. Breytingarnar sem hér eru lagðar til lúta annars vegar að 3. gr. laga um hlutafélög og einkahlutafélög og varða hæfi stofnenda, en hins vegar að 66. gr. laga um hlutafélög og 42. gr. laga um einkahlutafélög er varða hæfi stjórnarmanna og framkvæmdastjóra.

Í breytingu á 3. gr. laga um hlutafélög og laga um einkahlutafélög er fjallað um stofnendur sem á síðustu þremur árum „hafa verið í forsvari fyrir“ tvö eða fleiri félög. Ekki er skýrt nánar hvað átt er við með orðasambandinu „hafa verið í forsvari fyrir“. Af athugasemdum í greinargerð með frumvarpinu mætti ráða að það eigi við um aðila sem verið hafa stofnendur, stjórnarmenn eða framkvæmdastjórnar tveggja eða fleiri félaga. Nauðsynlegt er að skilgreining á þessu orðasambandi komi fram í lögnum eða í lögskýringargögnum. Hæfisreglur laganna taka einnig til varamanna, sbr. 9. mgr. 63. gr. laga um hlutafélög og 9. mgr. 39. gr. laga um einkahlutafélög.

Í athugasemdum með frumvarpinu segir að undir þá breytingu sem hér er lögð til falli einnig stofnendur, stjórnarmenn og framkvæmdastjórnar sem hætt hafa störfum áður en félag varð gjaldþrota og það fært undir stjórn svokallaðra útfararstjóra sem síðan „ganga með“ fyrirtækið í gjaldþrot. Í 66. gr. laga um hlutafélög er fjallað um þá sem eru hæfir til að vera kosnir í stjórn félags. Ef ætlun flutningsmanna er að þær breytingar sem frumvarpið leggur til leiði til þess að stofnendur félaga, svo og aðilar sem kosnir eru til setu í stjórn og ráðnir framkvæmdastjórnar, megi ekki hafa verið í forsvari fyrir félög sem hafa orðið gjaldþrota á síðustu þremur árum, þarf það að koma skírt fram í lögnum, þ.e. að bannið á við forsvarsmenn sem komið hafa að félaginu síðustu þrjú ár.

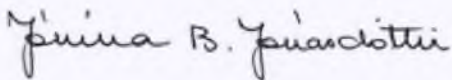
Einnig þarf að koma fram frá hvaða tíma slíkt bann gildi. M.ö.o. skírt þarf að vera hvort að banninu er ekki einungis ætlað að gilda um atvik sem áttu sér stað eftir gildistöku laganna heldur sé lögnum ætlað að gilda hvað þetta varðar með afturvirkum hætti, þ.e. að taka ekki eingöngu til stjórnarmanna og framkvæmdastjóra á því tímamarki sem félagið fór í gjaldþrot eftir gildistöku laganna, heldur taki til allra þeirra aðila „sem voru í forsvari fyrir“ félagið á síðustu þremur árum fyrir gjaldþrot þess, jafnvel þó að viðkomandi hafi þannig farið með forsvar félagsins fyrir gildistöku laganna.

Ríkisskattstjóri telur að skoða þurfi þennan þátt betur varðandi gildissviðið.

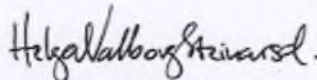
Rétt er að vekja athygli á því að til að lagabreyting þessi nái tilgangi sínum þarf að tryggja að fyrirtækjaskrá berist upplýsingar frá skiptastjórum um þau félög sem orðið hafa gjaldþrota og þá aðila sem að þeim stóðu, þ.e. sem „voru í forsvari fyrir þau“. Er þess þörf þrátt fyrir að hlutafélagaskrá annist almennt afskráningu félaga sem slitið hefur verið, og tilkynnt hefur verið um, ásamt því að tilgreindar séu í einhverju mæli forsendur afskráningar.

Samkvæmt 3. tölul. 3. mgr. 148. gr. laga um hlutafélög skal fylgja tilkynningu til hlutafélagaskrár um stofnun hlutafélags skrifleg yfirlýsing um að þeir sem að stofnun félagsins standa, þ.e. stofnendur, stjórnarmenn, framkvæmdastjórar og endurskoðunar- og skoðunarmenn, uppfylli hæfisskilyrði. Ástæða kann að vera til að hnykkt yrði á þessum skilyrðum um upplýsingar um hæfi og/eða framlagningu gagna við skráningu, þar sem umstangsmikið kann að reynast að bregðast við síðar hafi hæfisskilyrði ekki verið uppfyllt í upphafi.

Virðingarfyllst
f. h. ríkisskattstjóra

Jónína Jónasdóttir

Helga Valborg Steinarsdóttir